

Dret processal penal

Codi: 100457
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Arantzazu Libano Beristain

Correu electrònic: arantza.libano@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Jose Luis Rodriguez Torres

Prerequisits

No hi ha cap requisit previ per cursar l'assignatura.

Objectius

Com a objectiu principal, l'assignatura persegueix que l'estudiant pugui explicar a qualsevol persona l'estructura bàsica del nostre sistema processal penal. Especialment, es pretén que l'estudiant pugui assessorar a la persona investigada/acusada en un procés penal de l'estructura d'aquest, dels òrgans judicials i de les parts que poden intervenir i, en el seu cas, dels recursos que pot interposar en cas de sentència condemnatòria.

Així mateix, altres objectius perseguits són que l'estudiant sàpiga elaborar qualsevol informe criminològic que pugui requerir l'òrgan judicial durant la fase d'instrucció o del judici oral i/o assessorar l'òrgan judicial sobre la conveniència o no d'adoptar alguna mesura cautelar contra la persona investigada en un procés penal. D'altra banda, també es pretén que l'estudiant pugui col·laborar amb els òrgans encarregats de la instrucció del procés penal i, especialment, amb la policia a les diferents diligències d'investigació.

Competències

- Demostrar que es coneix el marc legal i el model de funcionament dels diferents agents de control del delictes.

- Demostrar que es coneix i es comprèn el marc juridicopenal de resposta a la criminalitat (dret constitucional, dret policial, dret processal i dret penal).
- Exposar i argumentar amb claredat, davant un públic especialitzat i no especialitzat, l'anàlisi feta sobre un problema de conflicte o de criminalitat i les seves respostes.
- Identificar la intervenció penal més adequada i efectiva per a cada supòsit concret.
- Redactar un treball acadèmic.
- Relacionar-se respectuosament amb persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Utilitzar correctament el llenguatge jurídic, el psicològic, el pedagògic i el sociològic.
- Utilitzar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diverses parts implicades en el conflicte i en la criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar criteris d'eficàcia en la utilització del dret en l'àmbit de la criminologia.
2. Aplicar el dret penal en l'àmbit criminològic.
3. Argumentar amb precisió conceptes jurídics davant d'un fòrum.
4. Argumentar verbalment amb educació i sense biaix qüestions de criminalitat.
5. Expressar-se de manera precisa utilitzant els termes tècnics del dret.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Relacionar-se respectuosament amb persones.
8. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
9. Transmetre oralment les idees a una audiència.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Utilitzar la legislació i les seves vies d'aplicació en el fet delictiu.

Continguts

TEMA 1: Constitució i procés. Principis del procés penal

1. La constitucionalització de les garanties processals
2. Les conseqüències de la constitucionalització de les garanties processals
3. Les garanties processals
4. Principis del procés penal

TEMA 2: Sistemes d'enjudiciament penal

1. El sistema acusatori
2. El sistema inquisitiu
3. El sistema mixt
4. Les funcions del procés penal

TEMA 3: Els judicis penals ordinaris

1. El procediment per a l'enjudiciament dels delictes lleus
2. El procediment penal abreujat
3. El procés ordinari per delictes greus

4. El procés davant del Tribunal del Jurat
5. El procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes
6. El procés penal de menors

TEMA 4: L'organització judicial espanyola

1. La jurisdicció penal. Límits.
2. La competència penal
 - 2.1. La competència objectiva
 - 2.2. La competència funcional
 - 2.3. La competència territorial
 - 2.4. La connexió

TEMA 5: L'activitat de les parts en el procés penal

1. L'acció penal
2. L'acció civil derivada de delictes

TEMA 6: Les parts en el procés penal

1. El concepte de part en el procés penal
2. Les parts acusadores
3. Les parts acusades
4. La postulació al procés penal

TEMA 7: Les mesures cautelars en el procés penal

1. Concepte i funció de les mesures cautelars
2. Pressupòsits i elements
3. Classes de mesures cautelars
4. Procediment per a l'adopció de la llibertat i la presó provisional

TEMA 8: La incoació del procés penal

1. La denúncia
2. La querella
3. La iniciació d'ofici

TEMA 9: La instrucció

1. Les diligències d'instrucció
2. Terminació de la instrucció
3. El sobreseïment

TEMA 10: La fase de judici oral

1. L'escrit de acusació o de qualificació provisional
2. Les qüestions prèvies (articles de previ pronunciament).
3. La prova
4. Suspensió e interrupció del judici oral

TEMA 11: La prova pericial

1. Requisits del pèrit
2. L'elaboració del dictamen pericial
3. L'actuació del pèrit al judici

TEMA 12: La conclusió del judici oral i els mitjans d'impugnació

1. La sentència penal
2. La prejudicialitat
3. Efectes de la sentència: la cosa jutjada
4. La impugnació de la cosa jutjada
5. Els mitjans d'impugnació: classes i efectes dels recursos

Metodologia

La docència de Dret processal penal combina la classe magistral i els seminaris. La primera franja horària es dedicarà, per regla general, a l'estudi teòric del procés penal a partir de l'explicació de la professora. La segona franja horària es dedicarà a la realització, correcció i comentari dels treballs presentats per l'alumnat, així com al plantejament dels dubtes que hagi generat el tema i a l'estudi de casos.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	18	0,72	1, 2, 5, 7, 11
Discussió classe temes processals actuals	2	0,08	3, 4, 5, 7, 8, 9
Resolució dubtes, debats i conferències	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 7
Treballs pràctics	14	0,56	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11

Tipus: Supervisades

Avaluació	5	0,2	2, 3, 5, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Estudi de la matèria	109	4,36	3, 4, 5, 7, 8, 11

Avaluació

Sistema d'avaluació continuada:

L'avaluació continuada requereix de l'assistència tant a les classes de teoria com a les de seminari. L'alumnat que no assisteixi a un mínim del 80% de les classes no podrà ser avaluat. Les absències només poden justificar-se per raons de malaltia o altres de força major i per raons acadèmiques prèviament autoritzades pel professorat. Salvant justificació raonable, no s'admet l'entrada a classe una vegada aquesta hagi començat ni la sortida abans de la seva finalització.

La nota final de l'assignatura s'obté del resultat dels diferents treballs -tant individuals (30%) com grupals (20%)- que l'alumnat ha de fer al llarg del curs, així com de l'examen teòric i/o pràctic tipus test que es durà a terme (50%). Per superar l'assignatura cal aprovar cada ítem que conforma l'avaluació: els treballs -tant individuals (1,5 punts) com grupals (1 punt)- i l'examen (2,5 punts). Al llarg del semestre es donarà la possibilitat de recuperar treballs. A la data publicada de re-avaluació podran tornar a fer l'examen aquelles persones que el tinguin suspès.

Després de la realització i qualificació de cada activitat avaluable, el professorat fixarà una data perquè l'alumnat interessat pugui demanar i fer l'oportuna revisió.

En cas que sigui detectat un plagi en algun dels treballs presentats o còpia en un examen, aquella pràctica/treball o l'examen quedarà suspès (amb la qualificació de 0) i l'estudiant perdrà el dret a presentar-se a recuperació o re-avaluació.

Sistema d'avaluació única:

L'alumnat serà avaluat sobre la base d'una prova final. Aquesta prova final inclourà tres tipus d'activitats:

.Examen teòric i/o pràctic (50%): El format serà tipus test. Duració: 60 minuts

.Exposició oral (25%): S'oferiran dos temes, apartats o subepígrafs del programa i l'estudiant haurà de triar un per exposar-lo oralment. Se li concedirà un temps màxim de 10 minuts per preparar l'exposició; a continuació, l'alumnat farà la defensa oral (5 minuts); i, després, es donarà resposta a les preguntes formulades pel professorat de l'assignatura.

.Cas pràctic (25%): S'ha de resoldre la/les pregunta(es) formulada(es) en la(es) pràctica(ques) plantejada(es). A aquesta activitat es podrà utilitzar material de suport (a excepció d'internet). Duració: 60 minuts

Per superar l'assignatura cal tenir una nota mínima de 2,5 punts a l'examen, 1,25 punts a l'exposició oral i 1,25 punts al cas pràctic. Només caldrà presentar-se a la re-avaluació d'aquella activitat suspesa.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	0	0	1, 2, 5, 6, 8, 10, 11
Pràctiques individuals	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10

Bibliografia

Bibliografia obligatòria:

Cachón-Cadenas, Manuel (2021). *Introducción al Enjuiciamiento civil*. Atelier (pp. 51-54).

Nieva-Fenoll, Jordi i Bujosa-Vadell, Lorenzo (Dir.) (2017). *Nociones preliminares de derecho procesal penal para criminólogos*. Atelier (pp.15-180).

Bibliografia recomanada:

Navarro-Villanueva, Carmen i Tamarit-Sumalla, Josep M. (2017). *Introducción al derecho procesal penal: jurisdicción, competencia, partes y estatuto jurídico de la víctima*. En M. Cugat-Mauri, J. Baucells-Lladós i M. Aguilar-Romo (Coords.). *Manual de litigación penal* (pp. 179-206). Tirant lo Blanch. [Document electrònic]

Ramos-Méndez, Francisco (2022). *Enjuiciamiento Criminal*. Atelier.

Gimeno-Sendra, Vicente (2018). *Manual de derecho procesal penal*. Castillo de Luna.

Gimeno-Sendra, Vicente i Díaz-Martínez, Manuel (2019). *Derecho procesal penal (para policías y criminólogos)*. Edisofer.

Nieva-Fenoll, Jordi i Bujosa-Vadell, Lorenzo (Dir.) (2016). *Nociones preliminares de derecho procesal penal*. Atelier.

Nieva-Fenoll, Jordi (2022). *Derecho procesal III: Proceso penal*. Tirant lo Blanch. [Document electrònic]

Moreno-Catena, Víctor i Cortés-Domínguez, Valentín (2021). *Derecho Procesal Penal*. Tirant lo Blanch. [Document electrònic]

Armenta-Deu, Teresa (2021). *Lecciones de Derecho Procesal Penal*. Marcial Pons.

Montero-Aroca, Juan, Gómez-Colomer, Juan L., Barona-Vilar, Silvia, Esparza-Leibar, Iñaki i Etxeberria-Guridi, José F. (2019). *Derecho Jurisdiccional III. El proceso penal*. Tirant lo Blanch. [Document electrònic]

Asencio-Mellado, José María (Dir.) (2020), *Derecho Procesal Penal*. Tirant lo Blanch. [Document electrònic]

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic.